

Peilbesluit Cromstrijen-West (P-4.1)

*Besluit Dijkgraaf en Heemraden vaststelling ontwerp
peilbesluit (voor inspraakfase),
d.d. 18 november 2014, nr. B1403353*

*Besluit Dijkgraaf en Heemraden doorgeleiden
peilbesluit naar Verenigde Vergadering (na
inspraakfase),
d.d. 14 april 2015, nr. B1500121*

*Besluit Verenigde Vergadering vaststelling peilbesluit,
d.d. 21 mei 2015, nr. B1500140*

waterschap
**Hollandse
Delta**

Peilbesluit 'Cromstrijen-West'

COLOFON

UITGAVE

Waterschap Hollandse Delta
Postbus 4103
2988 DC Ridderkerk

OPDRACHTGEVER

waterschap Hollandse Delta
afdeling Plannen en Regie
team Ruimte & Infra
Dhr. ing. I.J. Dekker

UITGEVOERD DOOR

Eindredactie: M. Brouwer
Projectnummer: 1030000
Vorige versie: -
Huidige Versie: Peilbesluit versie 1.0
Datum: 10 juni 2015

Inhoud

1. Inleiding	4
1.1 Algemeen	4
1.2 Leeswijzer	5
2 Gebiedsbeschrijving	6
2.1 Begrenzing	6
2.2 Grondgebruik	6
2.3 Relevante gebiedskenmerken	7
2.4 Ruimtelijke ontwikkelingen	7
2.5 KRW en NBW opgaven	7
2.6 Waterstaatkundige ontwikkelingen	7
3 Watersysteem	8
3.1 Peilen en peilbeheer	8
3.2 Vigerend- en praktijkpeil	9
3.3 Peilafwijkingen	9
3.4 Bemaling	9
3.5 Aandachtspunten en wensen	10
4 Afweging	11
4.1 Peilbesluit 1999	11
4.2 Afwegingskader	11
5 Peilvoorstel	12
Literatuur	13
Bijlagen	14
Bijlage 1: Waterstaatkundige kaart Vigerend (oud)	
Bijlage 2: Geraadpleegde organisaties en personen	
Bijlage 3: Waterstaatkundige kaart Praktijk	
Bijlage 4: Waterstaatkundige kaart Nieuw	
Bijlage 5: Hoogtekaart Maaiveldhoogte	
Bijlage 6: Hoogtekaart Drooglegging	
Bijlage 7: Terminologie en definities	

1. Inleiding

1.1 Algemeen

Beheer

Het gebied van Hollandse Delta is verdeeld in bemalingsgebieden. Bemalingsgebieden bestaan veelal uit meerdere peilgebieden. Voor elk peilgebied legt Hollandse Delta het waterpeil vast in een peilbesluit. Een peilbesluit omvat één of meerdere bemalingsgebieden. Bij peilbesluiten gaat het om het vastleggen van operationele besluiten aangaande de regeling van de waterbeheersing per peilgebied en waarbij sprake is van afstemming van verschillende functiebelangen. Te denken valt aan grondgebruik (akkerbouw, veeteelt, glastuinbouw, natuur, recreatie), bescherming van gebouwen, wegen en waterstaatswerken, waterkwaliteit, etc. Bij het vaststellen van een peilbesluit dient de waterbeheerder dus met tegengestelde belangen rekening te houden. Een peilbesluit geeft rechtszekerheid en duidelijkheid aan belanghebbenden met betrekking tot het handhaven van het peil in de watergangen. Het waterschap heeft de taak om peilbesluiten in het beheersgebied actueel te houden en een inspanningsverplichting om het peilbeheer conform het peilbesluit uit te voeren. Peilbesluiten worden eens per tien jaar herzien en blijven van kracht zolang er geen ruimtelijke- of functionele redenen zijn voor actualisatie.

Beleid en juridisch kader

Op peilbesluiten zijn de Waterwet, de Algemene wet bestuursrecht en de Waterverordening van de Provincie Zuid-Holland van toepassing. Op grond van artikel 5.2 van de Waterwet is een beheerder verplicht voor daartoe aan te wijzen oppervlaktewater- of grondwaterlichamen onder zijn beheer een of meer peilbesluiten vast te stellen. Bij provinciale verordening zijn nadere regels gesteld (titel 4.2) met betrekking tot peilbesluiten. Omdat peilbesluiten worden voorbereid met toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht staat tegen het besluit tot vaststelling van een peilbesluit rechtstreeks beroep open bij de rechtbank. De Nota Peilbesluiten (2013) van Hollandse Delta is het beleidskader waarin uiteengezet wordt op welke uniforme wijze peilbesluiten worden opgesteld en aan welke voorwaarden moet worden voldaan om tot een peilbesluit te komen.

Toelichting

Volledige herziening van peilbesluiten doorloopt normaliter een procedure waarbij de besluitvorming tot stand komt op basis van inventarisatie, onderzoek, ontwikkelingen, afwijkingen en afwegingen. Hierbij wordt een methode toegepast waarbij het Gewenste Grond- en Oppervlaktewater Regime (GGOR) van het gehele bemalingsgebied opnieuw tegen het licht wordt gehouden. Volledige herziening van een peilbesluit doorloopt daarmee een lange voorbereidings- en afhandelingstermijn.

Omdat het onderhavige peilbesluit in de huidige situatie nog volstaat en er op termijn wel ontwikkelingen worden verwacht, is ervoor gekozen om dit peilbesluit 'conserverend' te herzien tot het moment dat zich wél functionele- of ruimtelijke ontwikkelingen voordoen die van invloed zijn op het grond- en oppervlaktewaterregime. Het volgen van een uitgebreide procedure is dan gezien de benodigde tijd niet wenselijk als duidelijk is dat dit vanwege de nieuwe ontwikkelingen of een gewijzigde situatie door de tijd zal worden achterhaald. Het peilbesluit wordt daarom 'conserverend' herzien wat inhoudt dat de bestaande peilen opnieuw worden vastgesteld.

Oude peilbesluit

Op 10 juni 1999 is door de Verenigde Vergadering (VV) van waterschap de Groote Waard het Peilbesluit 'Cromstrijen' vastgesteld. Tijdens deze vaststelling heeft de VV echter geen goedkeuring toegekend aan peilgebied P-4.1 vanwege een ingebracht bezwaar door een ingeland. Bij de vaststelling van het peilbesluit is daarom alleen goedkeuring verleend aan de peilgebieden P-4.2 en P-4.3. Ter onderscheiding is nadien het peilbesluit benoemd als 'Oud' (P-4.1) en 'Nieuw' (P-4.2 en P-4.3). Vanwege het verstrijken van de herzieningstermijn is een herziening van peilbesluit Cromstrijen nodig. Omdat goedkeuring voor het bemalingsgebied Cromstrijen slechts deels is toegekend, is vanwege de herziening een knip gemaakt tussen de peilgebieden P-4.1 (oud) en P-4.2/P-4.3 (nieuw). Onder de nieuwe benaming 'Cromstrijen-West' (P-4.1) en 'Cromstrijen-Oost' (P-4.2 en P-4.3) heeft een 'conserverende' herziening plaatsgevonden.

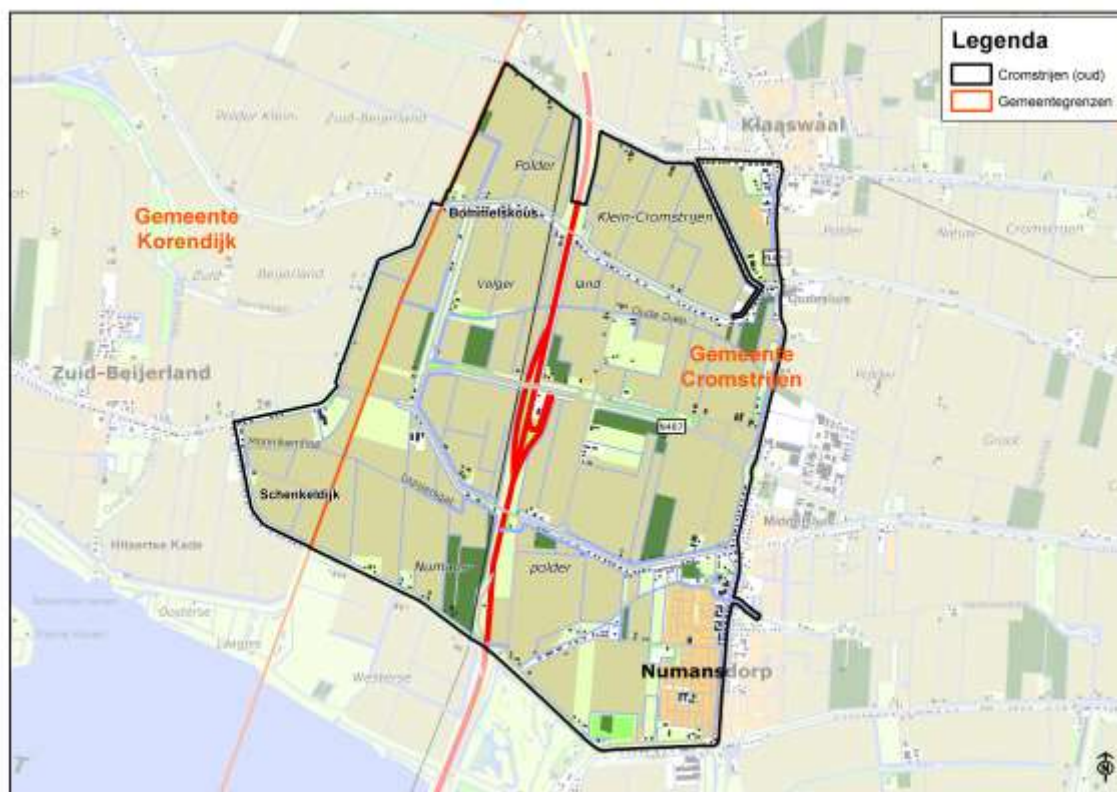
1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een korte beschrijving gegeven van het gebied en worden (verwachte) ontwikkelingen geschetst. Hoofdstuk 3 bevat een beschrijving van het watersysteem in relatie tot peilbeheer. In hoofdstuk 4 wordt afgewogen welke peilen het beste kunnen worden vastgesteld. Het hieruit volgende peilvoorstel staat in hoofdstuk 5.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Begrenzing

Het bemalingsgebied 'Cromstrijen-West' (oppervlakte ca. 1460 ha) valt grotendeels binnen de gemeente Cromstrijen en voor een klein deel binnen de gemeente Korendijk. Het bemalingsgebied bevat één peilgebied en een aantal afwijkende peilgebieden. In onderstaande figuur is het bemalingsgebied 'Cromstrijen-West' (zwarte lijn) en de gemeentegrens (rode lijn) aangegeven.

figuur 1: Topografie 'Cromstrijen-West'.

2.2 Grondgebruik

Een overzicht van de huidige functies in het bemalingsgebied 'Cromstrijen-West' is weergegeven in tabel 1. Het merendeel van de polder is in gebruik voor agrarische doeleinden.

tabel 1: Overzicht grondgebruik (TOP10 en LGN6-gewassen) Cromstrijen.

Grondgebruik	Oppervlakte [ha]	Percentage [%]
Akkerbouw	1003	68,7
Bebouwde kom	98	6,7
Bos	13	0,9
Fruitteelt	57	3,9
Kassen	3	0,2
Natuur	22	1,5
Overig	175	12,0
Verharding	47	3,2
Grasland	42	2,9
Totaal	1460	100

2.3 Relevante gebiedskenmerken

Bodemdaling, maaiveldhoogte en drooglegging

Gelet op de grondslag en gezien de langdurige en stabiele agrarische gebruiksfunctie van de polder is het aannemelijk dat er met betrekking tot het aspect bodemdaling/maaiveldhoogte een autonome zetting van de ondergrond plaatsvindt. In relatie tot de gemiddelde drooglegging is er dan ook geen aanleiding om peilaanpassingen door te voeren.

2.4 Ruimtelijke ontwikkelingen

Binnen het bemalingsgebied 'Cromstrijen-West' hebben zich slechts een beperkt aantal ruimtelijke ontwikkelingen voorgedaan. Het betreft met name de renovatie van enkele oude woonwijken in het westelijk deel van Numansdorp. In dit gebied bevindt zich geen oppervlaktewater waardoor de invloed op de waterhuishouding of het peilbeheer nihil is.

2.5 KRW en NBW opgaven

Binnen het peilgebied P-4.1 (Cromstrijen-West) liggen geen opgaven in het kader van de Kaderrichtlijn Water (KRW) of op grond van het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW 2003).

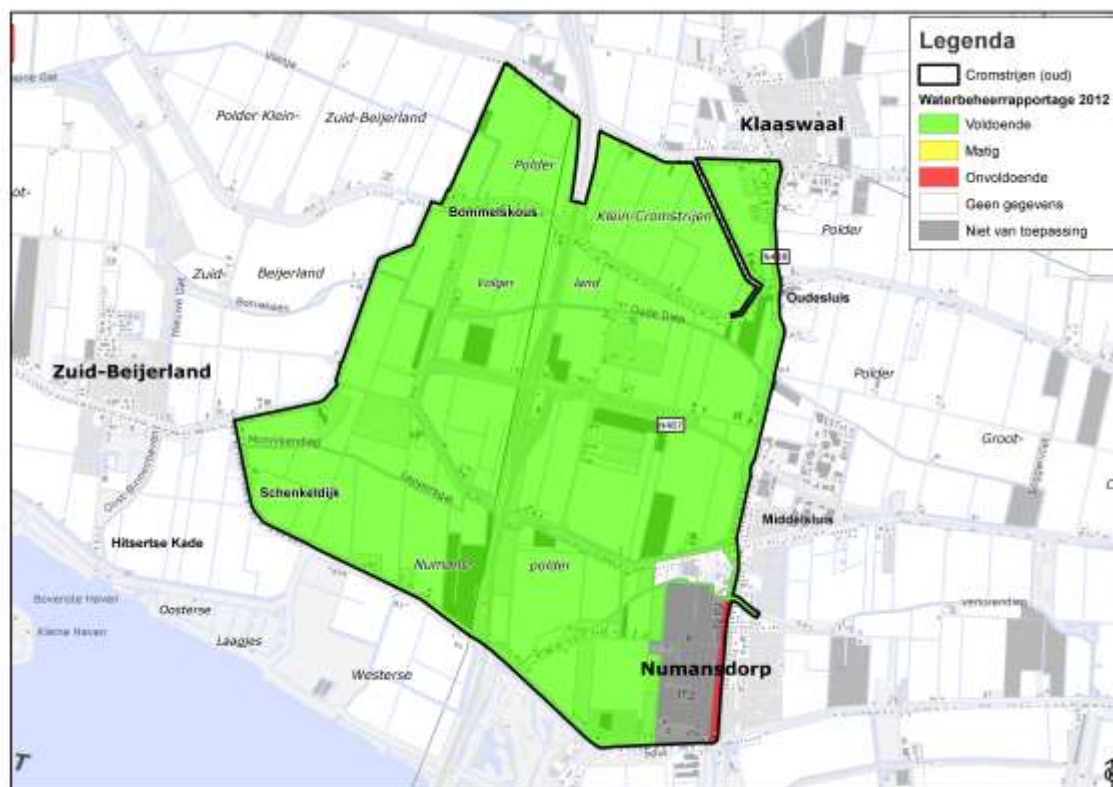
2.6 Waterstaatkundige ontwikkelingen

Naar aanleiding van het optimaliseren van de waterhuishouding van de bemalingsgebieden Cromstrijen, Torensteepolder en Hoogezandsepolder is enkele jaren geleden het plan opgevat om de totale afvoer van deze drie bemalingsgebieden samen te voegen. Hiertoe zou gemaal Cromstrijen gerenoveerd moeten worden en een capaciteitsverhoging moeten ondergaan om het debiet van de gemalen Torensteepolder en Hoogezandsepolder over te kunnen nemen. Wegens te hoge investeringskosten is echter besloten om gemaal Cromstrijen zodanig aan te pakken dat de bemaling van het gebied Cromstrijen verbetert en alleen de taak van gemaal Hoogezandsepolder kan worden overgenomen.

3 Watersysteem

3.1 Peilen en peilbeheer

In het bemalingsgebied 'Cromstrijen West' vindt op een aantal locaties in de peilgebieden automatische peilregistratie plaats, waar de waterstanden met een drukopnemer worden uitgelezen. Middels deze peilregistraties wordt periodiek getoetst of het peilbeheer wordt uitgevoerd conform de vastgestelde peilbesluiten. Hierover wordt gerapporteerd in de zogeheten Peilindicator. Voor deze analyse is gekeken naar de laatst vastgestelde Peilindicator (2012). In onderstaande figuur 2 is het resultaat van de toetsing weergegeven.

figuur 2: Peilindicator

Beoordeling	Criterium
voldoende	0 - 1 week afwijking > beheermarge
matig	2 - 4 weken afwijking > beheermarge
onvoldoende	>4 weken afwijking > beheermarge
Niet van toepassing	toetsingskader niet van toepasbaar
Geen gegevens	onvoldoende gegevens voor beoordeling

Opmerking:

De peilindicator heeft betrekking op het vigerend peilbesluit. Over de periode 2012-2013 waren er geen gegevens bekend van het peilgebied HW-4ST-10 (de Binnenhaven) waardoor dit peilvak 'onvoldoende' scoort. Over de periode 2014 is het peil wel als voldoende beoordeeld

3.2 Vigerend- en praktijkpeil

Het bemalingsgebied 'Cromstrijen West' kent één peilgebied en enkele afwijkende peilvakken. In onderstaande tabel zijn de vigerende- en praktijkpeilen weergegeven van het peilgebied 'Cromstrijen West'.

tabel 2a: Overzicht vigerend en praktijk peil agrarische peilgebieden.

Peilgebied Polder Cromstrijen	Vigerend- en Praktijkpeil [m NAP]	Afwatering via	Peilschaal nr.
P-4.1	Zomerpeil -1,30m Winterpeil -1,50m	Gemaal Cromstrijen	11306PS

3.3 Peilafwijkingen

Het bemalingsgebied 'Cromstrijen West' kent enkele peilafwijkingen en stedelijke peilgebieden. Bij het vaststellen van dit peilbesluit zijn deze peilvakken opnieuw meegenomen in de beoordeling. Voor zover het peilafwijkingen betreft, zijn deze (al dan niet fictief) toegelaten met vergunning.

Peilvak P-4ST-10 betreft stedelijk gebied zonder oppervlaktewater. Hiervoor geldt het advies om dit administratief te verwerken en op te nemen binnen peilgebied P-4.1.

Ten noordwesten van Numansdorp bevindt zich een stedelijk peilgebied onder nummer P-4ST-7. Dit gebied heeft hetzelfde peil als peilgebied P-4.1. Dit peilgebied wordt integraal opgenomen in peilgebied P-4.1.

Tabel 2b: Overzicht afwijkende peilen stedelijk gebied (Numansdorp-West).

Peilgebied	Afwijkend peil [m NAP]	Locatie	Ruimtelijke functie
HW-P-4ST-7	-1,3/-1,5m		Stedelijk gebied Numansdorp Noord.
HW-P-4ST-9			Stedelijk gebied van Numansdorp-west . Er bevindt zich geen oppervlaktewater in het gebied. De sloot langs de begraafplaats voert via een stuw af naar peilgebied P-4.1 (beheer gemeente).
HW-P-4ST-10	-1,10m	Binnenhaven	Stedelijk gebied. Betreft de hoofdwaterring voor de aanvoer van vers water uit het Havenkanaal.

Tabel 2c: Overzicht afwijkende peilen agrarisch gebied..

Peilgebied	Afwijkend peil [m NAP]	Perceeloppervlak [ha]	Ruimtelijke Functie
HW-4AP01	-1,70m	18,4	Akkerbouw percelen (T29784 als laagwatersloot)

3.4 Bemaling

De peilgebieden Cromstrijen-West (P-4.1) en Cromstrijen-Oost (P-4.2) voeren beiden af naar de Schuringse Haven welke is gelegen tussen de polders Toerenstee en Hoogezand. Via het gemaal Cromstrijen wordt het 'overtollige' polderwater uitgeslagen op het Hollands Diep. Het poldergemaal heeft momenteel een capaciteit van maximaal $400\text{m}^3.\text{min}^{-1}$ (twee pompen van elk 200m^3). Gemaal Cromstrijen staat op de nominatie om bouwkundig- en mechanisch te worden gerenoveerd .

3.5 Aandachtspunten en wensen

In de inventarisatiefase zijn aandachtspunten en wensen uit het bestaande watersysteem naar voren gekomen. De punten zijn geïnventariseerd uit vooroverleg, klachtenregistratie, gesprekken met belanghebbenden of naar aanleiding van de agrarische nieuwsbrief en bijeenkomsten.

tabel 3. Aandachtspunten en wensen per peilgebied

Peilgebied	aandachtspunt/wens	Thema
P-4.1	J.T. Visser, Middelsluissedijk, Numansdorp	Heeft verzocht om permanent peil van NAP – 1,50m in te stellen ten behoeve van de ontwatering van haar bedrijfspcelen. Betreft een bekend dossier.

4 Afweging

4.1 Peilbesluit 1999

Tijdens de besluitvormingsfase van het peilbesluit Cromstrijen in 1999, is door de Verenigde Vergadering (VV) van het voormalige waterschap de Grootte Waard geen goedkeuring verleend aan het peilgebied P-4.1. Een en ander vanwege een ingebracht bezwaar van een ingeland. Als reden om goedkeuring te onthouden is destijds door de VV aangegeven dat het verzoek tot peilwijziging door bezwaarde onvoldoende was onderzocht en in het Peilbesluit niet voldoende was onderbouwd. Om toch tot gedeeltelijke vaststelling van het peilbesluit Cromstrijen te komen is daarom destijds het peilgebied P-4.1 (Cromstrijen 1) buiten beschouwing gelaten en niet vastgesteld. Na de vaststelling van het peilbesluit is het bemalingsgebied Cromstrijen vastgesteld met uitzondering van Cromstrijen 1. Nadien is ter onderscheiding de benaming Cromstrijen-Oost (P-4.2 en P-4.3) en Cromstrijen-West (P-4.1) aangehouden.

4.2 Afwegingskader

Als uitgangspunt is de actuele praktijksituatie aangehouden zoals deze zich momenteel voordoet in het peilgebied P-4.1. Het onderzoek naar het optimaliseren van de waterhuishouding van de bemalingsgebieden Cromstrijen (West- en Oost), Torensteepolder en Hoogezandsepolder bevindt zich nog in een voorbereidend stadium. Daarom is de afweging gemaakt om het peilbesluit Cromstrijen-West 'conserverend' te herzien. Een algehele herziening kan overwogen worden als de bemaling van de peilgebieden P-4.1, 4.2 en 4.3 is verbeterd na renovatie van het gemaal Cromstrijen.

Het verdient aanbeveling om de peilgebiedsgrens van het stedelijk peilgebied P-4ST-9 onder te brengen onder het (landelijk) peilgebied P-4.1 omdat dit gebied geen oppervlaktewater kent.

Aangaande het verzoek van een ingeland om een peilverlaging in te stellen in het westelijk deel van peilvak P-4.1 is het volgende te melden. Het verzoek betreft een permanente verlaging van het polderpeil naar NAP -1,50 m. Door de rechtsvoorganger van Hollandse Delta heeft dit dossier ruime aandacht gekregen maar zonder dat dit heeft geleid tot besluitvorming. Met name vanwege de consequenties voor de waterkwaliteit, waterkwantiteit, ruimtelijke functies en derden belangen. Echter op basis van voldoende onderbouwde waterstaatkundige argumenten kan de afweging worden gemaakt om het verzoek tot peilverlaging separaat op te lossen. Dit valt echter buiten de scope van deze 'conserverende' herziening. Opgemerkt wordt dat voor peilgebied P-4.1 sinds 1974, 1984 en 1999 de peilbesluiten op respectievelijk NAP -1,30 m en -1,50 m zijn vastgesteld.

5 Peilvoorstel

Omdat het vast te stellen peil in het peilgebied P-4.1 als geheel niet afwijkt van het thans vigerende cq. gehandhaafde praktijkpeil, wordt voorgesteld om de huidige situatie opnieuw vast te stellen. Op grond hiervan zijn er geen mutaties te verwachten in de zetting van gebouwen, kunstwerken, dijken en wegen. Ook de (geo)hydrologische situatie met betrekking tot kwel, natuur en waterkwaliteit zal daardoor niet wijzigen ten opzichte van de bestaande situatie.

Met betrekking tot het stedelijk peilgebied P-4ST-7 wordt voorgesteld om dit te integreren in het peilgebied P-4.1. Beide gebieden hebben namelijk hetzelfde zomer- en winterpeil.

Voorts wordt geadviseerd om de grens van peilgebied P-4ST-9 administratief op te heffen zodat dit deel van het stedelijk gebied ook een integraal onderdeel wordt van peilgebied P-4.1. Een en ander omdat dit stedelijk gebied geen oppervlaktewater kent.

Voor peilgebied P-4ST-10 geldt dat dit volledig wordt beheerd door het waterschap en niet door de gemeente. Dit peilgebied krijgt derhalve het nummer P-4.4 als 'eigen' peilgebied.

Door een ingeland met een bedrijf binnen peilgebied P-4.1 is een verzoek tot peilverlaging gedaan. Het betreft hier een dossier met een langlopende historie. Er liggen meerdere onderzoeken aan dit dossier ten grondslag maar zonder enige besluitvorming. Geadviseerd wordt om het verzoek tot peilwijziging separaat te behandelen omdat het een specifieke situatie betreft.

Voor een overzicht van de voorgestelde peilen van bemalingsgebied Cromstrijen-West wordt verwezen naar onderstaande tabellen.

Tabel 4a: Voorgesteld peil agrarisch peilgebied.

Peilgebied Polder Cromstrijen	Peil [m NAP]
P-4.1	Zomerpeil -1,30m Winterpeil -1,50m

Tabel 4b: Voorgestelde peilen stedelijk gebied (Numansdorp-West).

Peilgebied	Peil [m NAP]
HW-P-4ST-7 (te vervallen)	Integreren in peilgebied P-4.1
HW-P-4ST-9 (te vervallen)	Stedelijk gebied zonder oppervlaktewater
HW-P-4ST-10 te wijzigen in nr. 4.4	Binnenhaven -1,10m

Tabel 4c: Voorgesteld (afwijkend) peil agrarisch gebied.

Peilgebied	Peil [m NAP]
HW-4AP01	-1,70m

Literatuur

1. Waterschap Hollandse Delta, *Nota Peilbesluiten*, 2013
2. Provincie Zuid-Holland, *Provinciale structuurvisie, Visie op Zuid-Holland*, 2011
3. Provincie Zuid-Holland, *Provinciaal Waterplan Zuid-Holland 2010-2015*, 2009
4. Provincie Zuid-Holland, *Waterverordening Zuid-Holland*, 2009
5. Waterschap Hollandse Delta, *Waterbeheerplan 2009-2015*, 2009.
6. Ministerie van V&W, *Nationaal Waterplan, 2009-2015*
7. Ministerie van Justitie, *Waterwet, 2009*
8. Waterschap de Grootte Waard, *Vigerend peilbesluit juni 1999*

Bijlagen

1. Waterstaatkundige kaart 'Vigerend' (oud)
2. Geraadpleegde organisaties en personen
3. Waterstaatkundige kaart 'Praktijk'
4. Waterstaatkundige kaart 'Nieuw'
5. Hoogtekaart Maaiveld
6. Hoogtekaart Drooglegging
7. Terminologie en definities

Bijlage 1

Waterstaatkundige kaart Vigerend (oud)

Bijlage 2

Geraadpleegde organisaties en personen

Met de volgende overheden en instanties is in voorbereiding op deze gebiedsanalyse overleg gevoerd met:

Gemeente Cromstrijen;

Tevens zijn de stukken ter beoordeling gezonden aan:

Provincie Zuid-Holland;

Hoeksche Waard Landschap;

LTO Noord, afdeling Hoeksche Waard;

Zuid-Hollands Landschap;

Rijkswaterstaat (A29);

Bijlage 3

Waterstaatkundige kaart Praktijk

Bijlage 4

Waterstaatkundige kaart nieuwe situatie

Bijlage 5

Hoogtekaart maaiveld

Bijlage 6

Hoogtekaart drooglegging

Bijlage 7

Terminologie en definities

In de volgende lijst zijn de omschrijvingen van de meest voorkomende termen, die gebruikt worden in het opstellen van peilbesluiten, weergegeven. De definities zijn soms omschreven voor specifiek het waterschap Hollandse Delta.

tabel 2: Termen en definities.

Term	Definitie
beheersgebied	De begrenzing van het gebied waarover waterschap Hollandse Delta zorg draagt voor het waterkwantiteits- en waterkwaliteitsbeheer.
bemalingsgebied	Een gebied waaruit het overtollige water door middel van een gemaal wordt verwijderd.
drooglegging	Het verschil tussen maaiveldhoogte en oppervlaktewaterpeil.
duiker	Een veelal betonnen koker door een dijk, uitpad of onder een weg, die twee watergangen met elkaar verbindt
dynamisch peilbeheer	Bij deze wijze van peilbeheer wordt geanticipeerd op de weersomstandigheden. Voorziet men een lange periode van neerslag dan wordt het peil tijdelijk verlaagd om de neerslag te kunnen opvangen (voormalen). In warme perioden worden peiloverschrijdingen niet direct uitgemalen.
flexibel peilbeheer	Hierbij kan, om gedurende verschillende periodes een bepaald doel te dienen, in zowel negatieve als positieve zin van de vastgestelde zomer- en/of winterpeilen worden afgeweken. Wel wordt voor dit flexibel peilbeheer een minimum, maximum en eventueel een streefpeil voorzien van een toelichting vastgelegd in een peilbesluit.
gemaal	Een pompstation dat water in of uit een gebied pompt. Een afvoergemaal pompt het water het gebied uit, een inlaatgemaal pompt het water het gebied in.
GHG	De gemiddeld hoogste grondwaterstand in een grondwatertrap.
GLG	De gemiddeld laagste grondwaterstand in een grondwatertrap.
grondwater	Dit is het water beneden de grondwaterspiegel. De grond onder deze grondwaterspiegel is volledig verzadigd.
grondwaterspiegel	Dit is het (freatisch) vlak of zone in de ondergrond waarbij alle grondporiën met water gevuld zijn.
grondwatertrap	Het grondwater fluctueert gedurende de seizoenen. Deze fluctuaties in het grondwater worden in de zogenaamde grondwatertrappen ingedeeld. Een grondwatertrap geeft aan binnen welke marges de grondwaterstand zich beweegt, de zogenaamde GHG en GLG waarden.
HELP-tabellen	Een tabel om de relatie tussen waterhuishouding en landbouwkundige bedrijfsvoering en opbrengsten te kwantificeren.
hoogwatersloot	Een waterloop, of een gedeelte van een waterloop, die structureel of bij een calamiteit op een hoger oppervlaktewaterpeil gezet wordt.
inzijging	(Grond)water dat door een lage druk (stijghoogte) in de ondergrond naar elders wegstroomt.
kunstwerk	Een civieltechnisch werk of installatie in en rond het water of een waterkering ten behoeve van waterkwantiteit- en/of waterkeringsbeheer, niet bestaande uit grond, zand of klei. Bijvoorbeeld een stuw, gemaal, sluis of duiker.
kwel	(Grond)water dat onder druk (stijghoogte) naar boven gedrukt wordt. Vaak is kwelwater ijzerhoudend en kalkrijk. De voedselrijkdom van kwelwater kan sterk verschillen.
maaiveld	Bovenkant of oppervlak van het natuurlijk of aangelegd terrein.
onderbemaling	Een gebied binnen een peilgebied waar een lager afwijkend oppervlaktewaterpeil wordt gehanteerd. Deze afwijking van het oppervlaktewaterpeil is vergunningplichtig.
ontwateringsdiepte	Het verschil tussen maaiveld en de grondwaterstand ter plaatse.
opmaling	Een gebied binnen een peilgebied waar een hoger afwijkend oppervlaktewaterpeil wordt gehanteerd. Deze afwijking van het oppervlaktewaterpeil is vergunningplichtig.
peiladvies	
peilafweging	
peilafwijking	Een gebied binnen een peilgebied waar een lager of hoger afwijkend oppervlaktewaterpeil wordt gehanteerd. Deze afwijking van het oppervlaktewaterpeil is vergunningplichtig.
peilbeheer	Handhaven van het gewenste oppervlaktewaterniveau
peilbesluit	Een besluit van de waterkwantiteitsbeheerder, waarbij het te handhaven

Term	Definitie
	oppervlaktewaterpeil wordt vastgelegd en waarin de betrokken belangen integraal zijn afgewogen.
peilbuis	Algemene term voor een buis of soortgelijke constructie met een kleine diameter, waarin de grondwaterstanden c.q. stijghoogte kan worden gemeten.
peilgebied	Een gebied waarin één streefpeil of een zomer- en winterpeil, zoals vastgesteld in het desbetreffende peilbesluit, vergunning of ontheffing, worden nagestreefd.
peilschaal	Een vastzittende verticale liniaal met daarop weergegeven hoogtewaarden ten opzichte van NAP. Hiermee is het waterpeil ten opzichte van NAP van de peilschaal af te lezen. Peilschalen worden vaak gemonteerd aan stuwen en gemalen.
stijghoogte	Een maat voor de druk die kwel of inzijging veroorzaakt.
stuw	Een vast of beweegbare constructie in een watergang die dient om de waterstand bovenstrooms van de constructie te regelen.
stuwende duiker	Een veelal in verhang liggende betonnen koker door een gronddam die bovenstrooms met de binnenonderkant op het vastgestelde maximale waterpeil is gelegd.
vigerend	Zoals vastgesteld in het peilbesluit.
waternood instrumentarium	Een door Arcadis en Alterra ontwikkelde, met elkaar samenhangende set van GIS-applicaties, spreadsheets-/database-applicaties en tekst documenten teneinde het oppervlaktewatersysteem te beschouwen als middel om de functieafhankelijke wensen die aan het grondwatersysteem worden gesteld, te realiseren.
winterpeil	Een vast peil dat in de winterperiode (meestal september tot april) wordt gehanteerd. De periode wordt in het peilbesluit vastgelegd en mag ook afhangen van de weersgesteldheid.
zomerpeil	Een vast peil dat in de zomerperiode (meestal april tot september) wordt gehanteerd. De periode wordt in het peilbesluit vastgelegd en mag ook afhangen van de weersgesteldheid.